

KÍNA KÜL- ÉS BELPOLITIKÁJA, ÉS VISZONYA AZ EURÓPAI UNIÓVAL

Gao Jian nagykövet asszony előadása a Közép-Európai Egyetemen

SZIROTA ANITA

KIVONAT

Kína felemelkedése és tündöklése az egyik legújabb és legérdekesebb jelensége a nemzetközi platformon történő folyamatoknak. A nyugati világ politikusai, elemzői, gazdasági szereplői meglepődve, de egyúttal érdeklődve vizsgálják az ország dinamikus fejlődését, egyre növekvő befolyását a nemzetközi kapcsolatokban. Kína az utóbbi évtizedekben szinte minden létező területen újítást, innovációt, fejlődést mutatott fel. Ezzel egyidőben társadalmi is átalakult, hisz a politikai és gazdasági prosperitásnak szükségszerű kísérőjelensége a szociális szféra megújulása.

Kulcsszavak: Kína, gazdasági fejlődés, társadalmi stabilitás, fenntartható fejlődés, politikai bizalom, Európai Unió

*

Kína bel-és külpolitikája, és kapcsolata az Európai Unióval címmel konferenciát tartottak 2012. február 13-án a budapesti Közép-Európai Egyetemen a CEU Európai Bővítési Tanulmányok Központja (CENS) illetve a Nemzetközi tanulmányok és Európai tanulmányok Intézetének (IRES) együttműködésével. A konferencián *Gao Jian*, Kína magyarországi nagykövete, elmondta, a mai interdependens viszonyok közt szükségszerű az államok közti együttműködés. E kooperáció alapja mindenekelőtt a kölcsönös bizalom erősítése, melynek megvalósulását elsősorban politikai téren kívánják elérni. A nagykövet asszony kitért arra is, hogy az Európai Unióval való jó viszony fenntartása és ápolása mindkét fél számára előnyös, hisz míg az Unió az egyik legnagyobb befektető Kína felé, addig az ország jelentős kapacitásokkal rendelkezik a munkahelyteremtés terén.

Az oly sokáig a nyugat felé zárt, mondhatni megközelíthetetlen ország, nemcsak hogy megnyílt a világ felé, hanem egyre markánsabban tudja definiálni magát a világpolitikában. Számos nyugati partnere akad, melyek jelentős potenciált látnak az országban, elsősorban gazdasági téren. Ezen kívül az oktatás és kutatás területén is az élmezőnybe kerülő ország célja a mobilitás elősegítése az állampolgárok körében. Különböző hallgatói és oktatói ösztöndíjakkal, csereprogramokkal támogatja a hazai és külföldi szakembereket és a szellemi tőke áramlását.

Egyik legszembeötlőbb adat, hogy Kína GDP-je a második helyen áll világviszonylatban. Ez mérföldkőnek tekinthető az ország megítélésében, észlelt gazdasági erejében. Emellett számos pozitív hatásai is vannak még ennek a ténynek, mint például a kedvező üzleti környezet, ami a befektetőket képes bevonni az alacsony ország kockázat miatt.

A kínai külkereskedelem és GDP alakulása 2009-2011. között:

Év	Export (billió \$)	Import (billió \$)	GDP (billió \$)	GDP/fő (\$)
2009	1.20166	1.0056	9,356	7,000
2010	1,578	1.327	10,32	7,700
2011	1,897	1.664	11,3	8,400

A prominens helyet elfoglaló GDP mellett az urbanizáció foka is mutatja, hogy Kína képes lépést tartani a világgal. Shenzen városa például halászfaluból lett metropolisz alig néhány évtized alatt. Felhőkarcolók, modern autópályák, a tömegközlekedés modernizációja jól mutatja Kína bekapcsolódását a felgyorsult világba. Közel 400 millió autó közlekedik az utakon, ami világviszonylatban is kiemelkedő.

Habár a fent említett adatok bizakodásra adnak okot, a kínaiak mégsem csak a napos oldalát látják a helyzetüknek. A teljes kép kialakításához tisztában kell lennünk olyan tényekkel, minthogy 150 millió ember él \$1 alatti jövedelemből, ami a szegénység-mélyszegénység problematikáját hozza elő. Bár vannak a nyugati világot megszegyenítő metropoliszai, Kínában a lakosság 50%-a falvakban él, ami szintén csökkenti a szegénységből való kitérés lehetőségét.

Ambivalens érzéseink támadhatnak azonban akkor is, amikor szembesülünk a ténnyel, hogy míg az ország GDP-je előkelő helyen áll, addig az egy főre eső GDP bizony messze távol áll a nyugati országokétól. Többek között ezért is nehéz úgy bemutatni Kínát, hogy az egyén teljes képet tudjon kapni. Ha túl akarunk mutatni a felszínen, akkor a szimpla numerikus adatok mögött elengedhetetlen látni az összefüggéseket. Sokan épp e kontraszt alapján mondják azt, hogy Kína inkább a feltörekvő mintsem a fejlett országok közé sorolandó, egyelőre.

Hogy a helyzet változzon, és Kína újabb lépéseket tehesen a gazdasági és politikai nagyhatalommá váláshoz, számos reformtörekvés van előkészületben.

Először is, a legfontosabb területeket kívánja fejleszteni. Ez az oktatás, egészségügy, humánerőforrás. Kiemelt fontossággal kezelik az új munkahelyek létesítését, a foglalkoztatottság növelését. Ennek hosszú távú célja az életszínvonal emelése, és az egy főre eső GDP növelése, ami a gazdaság volumenének növekedésével párhuzamosan következne be. Azonban fontos megjegyezni, hogy minden reformnak az alapja a fenntartható fejlődés gondolata, ennek környezeti vonatkozásait is figyelembe véve.

A természeti környezet mellett, súlyozottan fontos a társadalom egészének védelme. A társadalmi stabilitás mintegy kulcsszóként jelenik meg a belpolitikában. Azonban nem szabad eltekinteni attól, hogy minden ország sajátos fejlődési ütemben képes csak haladni. Kínának is a saját ritmusában kell végrehajtania ezeket a reformokat, hisz ezek csak ekkor lesznek eredményesek.

Az EU-val való viszonyának egyik alapeleme a kooperáció. Kínának alapvető érdeke, hogy együttműködően lépjen fel az EU-val való kapcsolataiban, hisz valójában kölcsönösen segítik egymást. Ezt mutatja a 500 billió dollár kereskedelmi volumen amit az Unióval bonyolít le. Mivel közel 30 éves jó viszony áll fenn köztük, ennek megőrzése és további mélyítése mindkét fél érdeke. Kína nem hegemon érdekekkel közelít az EU felé, hanem igyekszik kölcsönös bizalmat kiépíteni vele. Ez hozzájárul a haszon maximalizálásához mindkét oldalon.

Az euro-zóna válsága Kínától pozitív reakciókat váltott ki, hisz saját eszközeihez mérten minden segítségre hajlandó a bajba jutott országok megsegítése terén. Ugyanakkor, ez nem jelent automatikus pénzügyi segítséget.

Zárszó

Kínáról nagyon nehéz komplex képet alkotni. Számos olyan tényezőt kell figyelembe vennünk, melyek túlmutatnak a statisztikai adatokon, alaposabb megfigyelést, elemzést igényelnek. Abból kiindulva, hogy az országon belül hatalmas kontrasztok figyelhetők meg, még hosszú út áll Kína előtt, hogy egy stabil nagyhatalmi szerepet foglalhasson el. Mindemellett azt is konstatálni kell, hogy bizonyos aspektusból már nagyhatalomnak számít, célkitűzései pedig ezt tovább erősítik. Az tény, hogy Kína egy olyan erő, amivel ezentúl minden államnak számolnia kell, akár partnerként, akár kihívó félként. Gazdasági potenciálját figyelembe véve mindenképp nagyhatalom, amely nyitott a külföld felé, híve a kölcsönös bizalomépítésnek és hajlandó segítő kezet nyújtani az arra rászorulóknak.

Források:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html> (2012.2.14)

<http://english.mofcom.gov.cn/static/column/statistic/ie.html/1> (2012.2.17)

<http://www.chinaembassy.hu/hu/zxgx/zxgx5/t84600.htm> (2012.2.17)

*

www.southeast-europe.org
dke@southeast-europe.org

© DKE 2012

Figyelem! Kedves kutató! Ha erre a tanulmányunkra hivatkozik, vagy idézi annak egy részét, kérjük, küldjön erről egy email-t a főszerkesztő részére a dke@southeast-europe.org címre. A tanulmányt a következőképpen idézze:

Szirota Anita: Kína kül- és belpolitikája, és viszonya az Európai Unióval. Délkelet-Európa – South-East Europe International Relations Quarterly, Vol. 2. No. 8. (2011 tél) 4 p. Együttműködését köszönöm. *A főszerkesztő*